Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold
Teknik- og Miljøforvaltningen

Notat

Bilag 2 Evaluering af støjpuljen 2018-2024

14-08-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 4099

Dokumentnummer i F2
127292

Sagsnummer i eDoc
2024-0065226

Dette notat evaluerer de foreløbige resultater af Københavns Kommunes Støjpulje fra 2018 til nu. Puljen giver byfornyelsestilskud til støjdæmpende vinduer i private boligejendomme, som er plaget af trafikstøj. Ansøgere, som har gennemført projekter, kan mærke en tydelig forskel, og kvalitative interviews indikerer, at en betydelig andel ikke ville have støjdæmpet uden støtte. Der sker dog også løbende et betydeligt frafald af ansøgere. Samlet set forventer Teknik- og Miljøforvaltningen, at puljens midler vil blive opbrugt. Notatet orienterer Teknik- og Miljøudvalget om de foreløbige erfaringer med Støjpuljen som del af prioritering af midler til flere ansøgningsrunder.

1 Kort om puljen

Støjpuljen støtter støjdæmpning af gadevendte vinduer i private boligejendomme, som er plaget af trafikstøj. Puljen indgår som initiativ i Handlingsplan for vejstøj 2018-23 (BR 31. oktober 2019) med et mål om at støjisolere 2.200 støjbelastede boliger inden for planperioden.

Støtten gives med hjemmel i byfornyelsesloven og beregnes som en fast sats per vindue (i facade mod vej) i et projekt for en hel ejendom. Støjpåvirkningen vurderes ud fra Miljøministeriets kortlægning af vejstøj som enten "støjbelastet" (>58 dB) eller "stærkt støjbelastet (>68 dB). I hver ansøgningsrunde prioriteres de mest støjbelastede ejendomme.

2 Gennemførte og igangværende projekter

Målet fra Handlingsplan for Vejstøj 2018-23 om støjdæmpning af 2.200 boliger forventes opnået, men senere end planlagt. Per 1. august 2024 har 43 støjplagede ejendomme færdiggjort projekter med støtte fra støjpuljen, og 1.668 støjbelastede boliger er dermed isoleret mod sundhedsskadelig vejstøj ned til den anbefalede grænseværdi på <38 dB. Herudover har fem ejendomme fået godkendt deres licitation og er dermed i gang med byggefasen, og 28 har aktive tilbud om støtte. Dette er opsummeret i tabel 1. Den sidste ansøgningsrunde i 2024 er endnu ikke gennemført.

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold
Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Tabel 1: Gennemførte og igangværende projekter i støjpuljen

	Antal ejendomme	Total antal boliger i ejendommene	Antal støjbelastede boliger (2022-måling)
Færdig (udbetalt)	43	1.951	1.668
Tilsagn (licitation godkendt)	5	337	227
Aktivt tilbud	28	1.525	1.097
I alt	**76**	**3.813**	**2.992**

Den forsinkede målopfyldelse skyldes primært et højere end forventet frafald af ansøgere, som har fået tilbudt støtte, da midlerne herefter har skullet genudbydes til nye ansøgere. Dette uddybes i afsnit "*7 Frafald, annulleringer og afslag*".

3 Støjpuljens effekter

Interviews med 14 støttede ejendomme og 10 frafaldne ansøgere indikerer, at støjpuljen har en betydelig effekt ift. at fremme støjdæmping, herunder via opgradering af allerede planlagte vinduesprojekter.

- 50% (12) søgte primært på grund af oplevet støjbelastning.
- 46% (11) søgte for at få støtte til en planlagt vinduesudskiftning.

- **70% (17) ville ikke have gennemført projektet i samme form, hvis ikke de havde fået støtte gennem støjpuljen.**
    - 33% (8) havde skiftet vinduer, men uden støjdæmpning (5) eller med en anden vinduestype (3).
    - 37% (9) gennemførte ikke/ville ikke have gennemført projektet uden støtte.

Den oplevede støjdæmpningseffekt var overvældende positiv i 12 ud af 14 ejendomme med gennemførte projekter. I de to sidste ejendomme oplevede interviewpersonen, at der var blandede tilbagemeldinger. Følgende citater er uddrag fra svar om, hvorvidt der er oplevet en effekt:

"Vi har faktisk valgt ikke at flytte. Det har været livsændrende."

- Gita, bestyrelsesforperson i A/B TAVA (Tagensvej 94/Valhalsgade 2)

"Udtrykket er blevet SÅ flot! Vi er blevet meget glade. Vi bor lige over for Parken og det er kun ved store koncerter vi kan høre lidt. Det er som at bo på landet."

- Nana, bestyrelsesforperson i E/F Østerbrogade 96

"Fortsæt puljen! Det er en helt anden ejendom efter støjdæmpning. Jeg forestiller mig, at man kan sidestille det at bo ved Åboulevarden med at have tinnitus."

- Mogens, bestyrelsesmedlem i E/F Åboulevarden 60

Med lukkede vinduer mærker vi slet ingenting fra Borups Allé. Det er en meget tydelig forskel. En stor forbedring og mange glade beboere. Jeg var ude til deres havefest, og mange var henne og sige, at det er en stor forbedring."

- Jan, Administrator for A/B Borup (Borups Allé 200-236)

Ud over støjdæmpning gav interviewpersonerne udtryk for, at de havde lagt mærke til en effekt ift. træk/indeklima (35%), energi/varmeforbrug (35%) og forbedret arkitektonisk udtryk/kvalitet af bygningen (28%).

4 Økonomisk afløb i støjpuljen

Med én resterende ansøgningsrunde i den nuværende støjpulje forventer Teknik- og Miljøforvaltningen, at midlerne vil blive opbrugt. Dog er det endelige forbrug behæftet med usikkerhed, da mange ansøgere stadig er ved at udarbejde licitationsmateriale og dermed endnu ikke har fået endeligt tilsagn om støtte. Ud af disse forventer forvaltningen, at der vil være et vist frafald. Evt. mer-/mindreforbrug ud over det forventede udlignes via fremtidige disponeringer af midler fra Byfornyelsesrammen.

Borgerrepræsentationen har afsat i alt 100 mio. kr. til støjdæmpning af ejendomme via ansøgningsrunder i perioden 2018-2024. Heraf er 6 mio. kr. forventet mindreforbrug i forbindelse med frafald af ansøgere. Midlerne er afsat via tre beslutninger:

- 20 mio. kr. (BR 30. november 2017).
- 40 mio. kr. (BR 22. november 2018).
- 40 mio. kr. (BR 16. december 2021), heraf 6,0 mio. kr. forventet mindreforbrug.

Per 1. august 2024 (med én resterende ansøgningsrunde i puljen) har puljen modtaget ansøgninger for i alt ca. 220 mio. kr. Da der løbende er givet afslag samt sket frafald og annulleringer af ansøgninger, er den økonomiske status således:

Tabel 2 Forventet økonomisk afløb i støjpuljen

	Mio. kr.	Ejendomme	Status
Færdig (støtte er udbetalt)	40,7	43	Udbetalt
Tilsagn (licitation er godkendt)	5,5	5	Forventes udbetalt
Aktivt tilbud om støtte	49,7	28	Ca. 25% frafald forventes*
Total	**95,9**	**76**	

** Det forventede frafald medfører at der vil kunne gives tilbud om støtte for i alt ca. 16,5 mio. kr. i sidste ansøgningsrunde. Kommunen er ikke økonomisk bundet, før der er givet tilsagn om støtte.*

5 Sagsbehandlingstid

I sagsbehandlingen arbejder Teknik- og Miljøforvaltningen for at ramme en god balance mellem servicemindet fleksibilitet og sikring af fremdrift i projekterne. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for hidtil gennemførte sager er 2 år og 3 måneder fra ansøgning til endelig udbetaling af støtte:

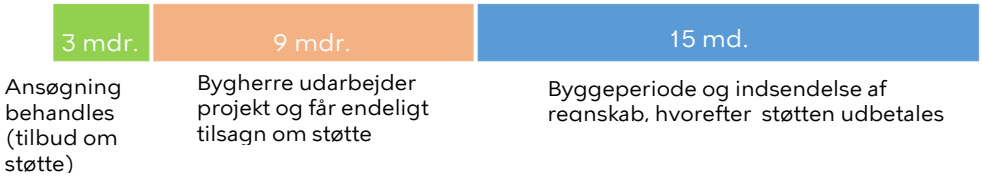

I nyere sager er sagsbehandlingstiden reduceret en smule: 2 måneder til første tilbud om støtte, og gennemsnitligt 8 måneder til dialog frem mod tilsagn om støtte og godkendelse af licitation.

I alle faser er der dog stor variation mellem sager, fra få uger eller måneder til 1-3 år. Forvaltningen sætter løbende frister for projektet og går i dialog med ansøgere omkring evt. forsinkelser for at vurdere, om der kan gives fristforlængelse.

6 Krav til projekter som modtager støtte

Den kommunale støtte til støjpulje-projekter betyder, at de private boligforeninger skal opfylde krav, som ligger ud over de normale lovkrav til byggeprojekter. Disse krav kan bidrage til frafald af ansøgninger, hvilket uddybes i afsnit "*7 Frafald, annulleringer og afslag*".

Støtte fra støjpuljen gives med hjemmel i byfornyelsesloven. Dette medfører bl.a. følgende krav:

- Kondemnable forhold skal udbedres (manglende wc), samt manglende bad i lejligheder ("installationsmangler").
- Vinduesløsninger skal sikre eller højne ejendommens arkitektoniske bevaringsværdi.
- Støtten tilbagebetales ved salg med fortjeneste inden for 20 år (af en enkelt ejerlejlighed, eller en hel udlejningsejendom/andelsforening). ("tilbagebetalingskrav").

Derudover skal projekter opfylde Københavns Kommunes krav til Miljø i Byggeri og Anlæg (MBA) (BR 23. september 2021).

De generelle krav udmøntes i dialog med ansøger som del af sagsbehandlingen frem mod endeligt tilsagn til støtte.

7 Frafald, annulleringer og afslag

Et højere end forventet frafald af ansøgere, som har fået tilbudt støtte, har betydet, at midler løbende har skullet genudbydes. I årene 2018-23 lå frafaldet på mellem 28-55% af alle ansøgere. Hertil kommer annullering af ansøgninger på grund af manglende svar på henvendelser, eller fordi arbejderne allerede var igangsat inden ansøgning. For at sikre resterende midler til sidste ansøgningsrunde fik en del ansøgere til gengæld afslag i foråret 2024. Se figur 1 for en samlet opgørelse af status på sager. Figur 2 viser andelen af ansøgninger som frafaldt eller blev annulleret på grund af manglende svar. Denne andel steg kraftigt i 2019 (formentlig koblet til usikkerhed ifm. COVID-19 epidemien) og er herefter løbende nedbragt.

Fig. 1 Status på sager, fordelt efter ansøgningsår (i % af ansøgninger)

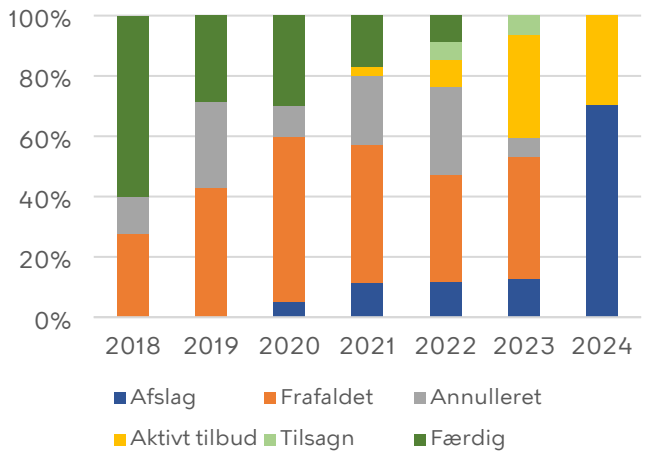

Fig. 2 Andel af ansøgninger som er enten frafaldet eller annulleret pga. manglende svar

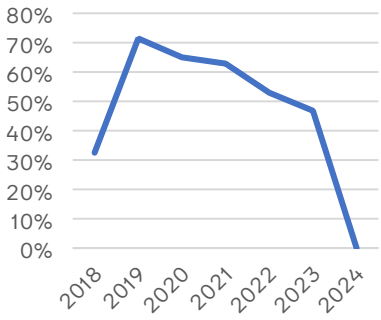

7.1 Årsager til frafald

Teknik- og Miljøforvaltningen har løbende registreret, hvilke årsager ansøgere gav for at frafalde deres ansøgning (se fig. 3). I forbindelse med denne evaluering er dette kvalificeret yderligere igennem interviews, hvor besvarelserne fordelte sig som vist i figur 4. "Økonomi" og "Krav til vinduet" træder i begge grupper frem som primære årsager til frafald.

Fig. 3 Årsager til frafald, alle 76 sager

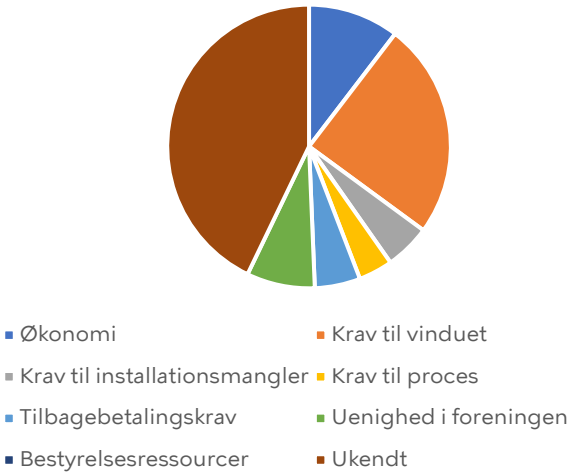

Fig. 4 Årsager til frafald, 10 interviews

Økonomiske årsager til frafald kan i høj grad forklares af usikkerhed forbundet med COVID-19 pandemien og de efterfølgende kraftige rentestigninger og prisstigninger i byggeriet. Dette ændrede de økonomiske forudsætninger for projekterne med store fordyrelser og krævede derfor også ofte genbehandling på en generalforsamling mv. Under mere "normale" omstændigheder vil der dog også kunne forventes frafald, fordi boligforeninger udskyder eller omprioriterer i

planlagte projekter. Herudover viste interviewene i nogle tilfælde en sammenhæng mellem økonomi og kommunens "krav til vinduet", som gør projektet dyrere end en standard vinduesudskiftning, samt lovkravet om udbedring af installationsmangler (toilet/bad), som medførte en ekstra udgift i projektet.

Kommunale "krav til vinduet" dækker over flere hensyn:

- En høj grad af støjdæmpning (ned til 38 dB)
- Sikre eller højne arkitektonisk bevaringsværdi (vinduets udtryk og kvalitet)
- Miljø- og kvalitetskrav (Miljø i Byggeri og Anlæg, MBA)

I de 24 interviews med ansøgere (både gennemførte og frafaldne) blev de højere krav til vinduerne fremhævet både positivt og negativt. Nogle af de gennemførte projekter understregede, at de var glade for at have fået et bedre færdigt resultat, end de som ikke-professionelle bygherrer selv ville have været i stand til at specificere og argumentere for. Men kravene nævnes også som grund til frafald, enten på grund af de økonomiske fordyrelser, eller fordi kravene opleves uforholdsmæssigt upraktiske eller omfattende. Dette gælder bl.a. krav om træ/træ vinduer frem for træ/alu (som ansøger forventer kræver mindre løbende vedligehold), eller støjdæmpning via forsatsruder i tillæg til støjdæmpende vinduer for at nå under grænseværdien på 38 dB. Følgende citater illustrerer ansøgernes dobbelte oplevelse af de kommunale krav:

"Vi havde allerede fået tilbud, som dog viste sig at være meget billigere end det endelige tilbud pga. prisstigninger og krav. Vi er glade for kravene, for vi ville jo gerne have det bedste! (...) [uden krav] havde vi ikke fået den støjreduktion, som vi har nu. Kommunens arkitekt var god til at komme ud og være "presbold". Der kom dog på et tidspunkt et krav om, at vindueslukkerne skulle være hvide indvendigt. Det var for meget, da vi var sidst i processen og "over the top", da vi er en lille forening."

- Gita, bestyrelsesforperson i A/B TAVA

"Vi ville have træ/alu. Det gav ikke mening med træ/træ i et økonomisk perspektiv."

- Emilie, bestyrelsesmedlem i A/B Nørrebrogade 150

"Vi håber helt klart, at flere støjbelastede ejendomme får mulighed for støtte... netop også med henblik på at få et flottere arkitektonisk udtryk."

- Nana, bestyrelsesforperson i E/F Østerbrogade

"Vi havde en idé om at få vedligeholdelsesfri vinduer. Erfaringen var, at vedligeholdelsesplaner går i vasken med mange skiftende bestyrelser. (...) Vi fik ikke støtte, men endte med at få 3-lags vinduer med støjdæmpning. Dog uden forsatsruder, som Københavns Kommune havde krævet."

- Anette, bestyrelsesforperson i A/B

"Det er rigtig god kvalitet og godt udført. Det har været vigtigt med vinduernes æstetiske udtryk for bygningen."

- Mogens, bestyrelsesmedlem i E/F Åboulevarden 60

"Vi frafaldt, fordi der var skrappe restriktioner og krav til vinduerne"

- Kira, bestyrelsesforperson i A/B Nørre Søgade 15-17

Andre årsager inkluderer krav til udbedring af installationsmangler (manglende bad og toilet). Dette er et lovkrav og kan ikke fraviges. Forvaltningen har dog øget fokus på, at alle ansøgere informeres tydeligt om dette og henvises til at søge støtte til etableringen gennem toiletpuljen. En anden årsag, tilbagebetalingskrav, er også adresseret ved fokus på tydeligere forhåndsinformering af ansøgere på bl.a. hjemmeside.

7.2 Forvaltningens annullering og afslag på ansøgninger

Ansøgninger i støjpuljen annulleres primært på grund af manglende fremdrift i projektet og/eller svar fra ansøger (22 af 32). Herudover har nogle søgt flere puljer på én gang, og støjpuljeansøgningen annulleres derfor, hvis ejendommen modtager støtte til et større samlet projekt i bygningsrenoveringspuljen (4 af 32). Enkelte søger for sent og er gået i gang med byggefasen, inden deres ansøgning er behandlet (6 af 32).

Frem til 2023 er der kun givet få afslag på støtte (16 af 190 ansøgninger), primært til ansøgere som ikke faldt under puljens kriterier. I 2024 er der dog givet afslag til 70% af ansøgerne i første ansøgningsrunde, på trods af at alle ansøgere var støjbelastede. Som vist i figur 5, har antallet af ansøgninger været stærkt stigende i 2023 og 2024, og der er derfor givet mange afslag i 2024 med henblik på at undgå overforbrug af midler i puljen.

Fig. 5 Ansøgninger (antal og beløb)

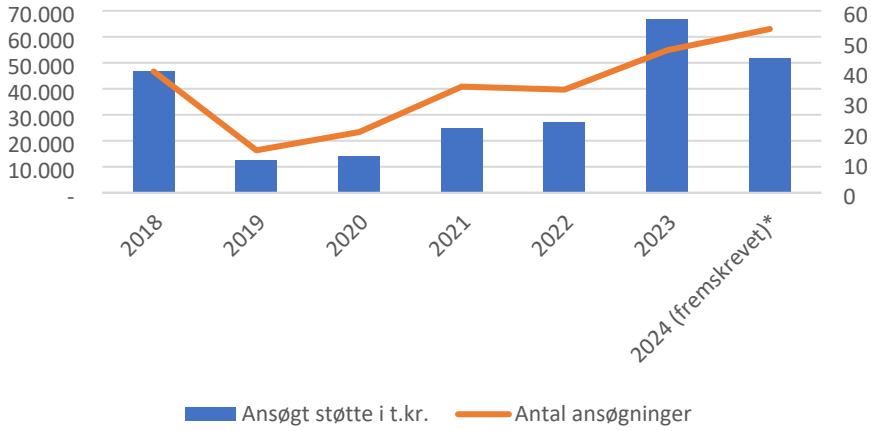

* Kun en af to ansøgningsrunder i 2024 er pt. gennemført. Antal ansøgninger og beløb fra første runde er fordoblet for at give sammenligneligt tal med foregående år.

8 Ansøgninger og støjdæmpede boliger opdelt per bydel

Tabel 3 viser fordelingen på bydele af hhv. ansøgninger til støjpuljen, og hvor mange boliger som er færdige eller i proces. Nørrebro, Bispebjerg og Indre by har flest boliger, som er færdigrenoverede med støtte, mens der er flest aktive tilbud om støtte på Østerbro og i Bispebjerg. Østerbro ligger særligt højt grundet én enkelt sag med 248 støjplagede boliger.

Tabel 3 Antal ansøgninger og støjdæmpede boliger, opgjort per bydel

		Antal støjplagede boliger (2022-måling), efter status på sag		
Bydel	**Antal ansøgninger i alt (ejendomme)**	**Færdig**	**Tilsagn (licitation godkendt)**	**Aktivt tilbud**
Amager Vest	15	100	24	7
Amager Øst	14	31	41	86
Bispebjerg	24	281	102	234
Brønshøj-Husum	2	0	0	0
Indre By	46	271	60	50
Nørrebro	35	565	0	55
Valby	21	150	0	115
Vanløse	9	43	0	81
Vesterbro-Kongens Enghave	23	166	0	49
Østerbro	30	61	0	420
I alt	**219**	**1.668**	**227**	**1.097**

9 Kommunikation

Muligheden for at søge støtte fra støjpuljen formidles primært på hjemmesiden byfornyelsespuljer.kk.dk, som har ca. 12.000 besøgende årligt. Støjpuljen var den tredje-mest besøgte underside på sitet i 2023 med 2.500 sidevisninger. I forbindelse med ansøgningsfrister er der kampagner på kommunens sociale medier, og herudover kommer ca. en fjerdedel af trafikken fra søgemaskiner som Google. I denne evaluerings interviews havde 25% selv fundet puljen ved at søge online.

Herudover formidles puljen mere målrettet til målgruppen af ejendomsbestyrelser via bl.a. artikler i Min Boligforening, oplæg på Boligforeningernes Dag og via Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation. I interviews havde 20% fundet puljen via denne type kanaler.

Puljen formidles også direkte til de tekniske rådgivere og administratorer, som bistår målgruppen. Dels via årlige rådgivermøder afholdt af Københavns Kommunes Bygningsfornyelse, og dels via byfornyelsespuljer.kk.dk. Sitet blev lanceret i 2022, bl.a. for at gøre det lettere for rådgivere at følge med i relevante puljer for deres kunder. 40% af interviewpersonerne til denne evaluering havde fundet puljen via en rådgiver.

I 2018 blev der sendt direkte besked i eBoks til 86 stærkt støjbelastede ejendomme om, at de havde mulighed for at søge støtte via puljen. 14 af disse ejendomme har siden søgt om støtte fra støjpuljen, men hovedparten først adskillige år senere. Det er derfor usikkert, om viden om puljen kan knyttes til denne besked.

10 Kort om evalueringens metode

Denne evaluering er udarbejdet med udgangspunkt i data, der registreres om hver ejendom som del af sagsbehandlingsprocessen.

Som supplement er der gennemført 24 telefoninterviews af ca. 10 minutters varighed med repræsentanter for ejendomme, som har søgt støtte (primært bestyrelsesmedlemmer). 14 af disse havde gennemført et projekt, mens 10 havde frafaldt deres ansøgning. Interviewene var

struktureret efter en spørgeguide baseret på åbne spørgsmål for at muliggøre svar uden for kategorierne anvendt i sagsbehandlingen.